

odmah nakon dolaska

Dobrodošli! U ovom odjeljku pronaći ćete pregled najvažnijih koraka koje biste trebali poduzeti odmah nakon dolaska.

1. Prijava

► Da li ste **se prijavili u opštini**?

U roku od 14 dana nakon dolaska morate se lično prijaviti u opštini u kojoj živite.

Ponesite ličnu kartu i ugovor o najmu.

- [Opštine / Kontakti za prijavu stanovnika](#)
-

2. Dozvola boravka

► Da li ste dobili svoju **dozvolu boravka**?

U zavisnosti od zemlje porijekla i razloga boravka, potrebna je određena dozvola.

Odeljenje za migracije je odgovorno za izdavanje dozvola. Vi ste lično odgovorni za produženje dozvole boravka i morate na vrijeme dostaviti svu potrebnu dokumentaciju.

- [Zahtjevi i informativni listovi](#)
 - [Kontakt Odeljenje za migracije](#)
-

3. Početni informativni razgovor

► Služba za integraciju nudi **početne informativne razgovore** uz prevod, kako biste imali dobar početak. INFI Vam takođe stoji na raspolaganju za sva dodatna pitanja.

- [Kontakt Služba za integraciju INFI](#)
-

4. Politički sistem

► Federalizam: U Švajcarskoj, odgovornost dele savez, kantoni i opštine. To se naziva federalizam. Mnoge stvari – kao što su škola, porezi ili socijalna pomoć – funkcionišu drugačije u svakom kantonu. I običaji i tradicije se razlikuju po regionima.

- Karta Švicarske
- Jezici u Švicarskoj

► Demokratsko pravo: U Švajcarskoj pravo da glasaju i biraju imaju samo švajcarski državljani sa navršених 18 godina. Izuzeci postoje u opštinama Trogen, Speicher, Wald i Rehetobel (općinsko pravo glasa), ako osoba živi najmanje 10 godina u Švajcarskoj 5 godina u kantonu.

► Pravo na peticiju: Sve punoletne osobe – uključujući strance – imaju pravo da podnesu peticije vlastima na opštinskom, kantonalnom i saveznom nivou. Peticije mogu sadržati predloge, žalbe ili molbe.

- Brošura „Dobrodošli u Švajcarsku“ na više jezika
-

5. Jezik

► Njemački jezik je ključan za posao, obrazovanje i svakodnevni život. Naučite što prije govoriti njemački za svakodnevnu upotrebu. Postoje jezički kursevi po sniženoj cijeni.

- Letak s trenutnom ponudom kurseva u Appenzell Ausser Rhoden
 - ar.ch / Jeftini kursevi njemačkog jezika u Appenzell Ausser Rhoden
 - sprachtandem.ch / Razgovor s drugim osobama na njemačkom jeziku
 - Uspostavite društvene kontakte radi boljeg učenja jezika
-

6. Porodica i djeca

► Škola: Da li ste prijavili svoju djecu u školu? U Švajcarskoj je škola obavezna. Prijava se vrši direktno u školi na mjestu prebivališta.

- Lista kontakata direktora škola

► **Mladi od 16 godina** mogu dobiti podršku kroz posebne programe za ulazak u obrazovni i radni svijet Švajcarske. Informativna služba za integraciju INFI savjetuje mlade od 16 do 25 godina. Dogovorite termin za savjetovanje.

► Briga o djeci: Roditelji mogu dobiti finansijsku podršku za brigu o djeci, ako su ispunjeni određeni uslovi.

► Igraonica: Igraonice omogućavaju djeci od 2,5 godine da kroz igru nauče njemački i razvijaju socijalne i motoričke vještine – dobra priprema za školu.

- Savjetovanje za majke i očeve
 - Kontakt Informativna služba za integraciju INFI
-

7. Rad

► Imate li sigurno zaposlenje ili ste u potrazi za poslom? U zavisnosti od vaše nacionalnosti, potrebna vam je radna dozvola.

- ar.ch / Zahtevi i informativni listovi za radnu dozvolu
- arbeit.swiss / Job-Room
- Lista „Važne internet berze rada i korisni linkovi“
- Lista agencija za zapošljavanje
- Profesionalno, obrazovno i karijerno savetovanje (osnovno obrazovanje kao temelj)

► Da li poznajete svoja **prava** kao radnik ili radnica? Radno vreme, plata, pravo na odmor i otkaz su zakonom regulisani.

- Infostelle Arbeit / Pravno savetovanje o radnom pravu (4 sata besplatno)
- lohnrechner.ch / kalkulator plaće

► Zna li šta da radite ako postanete **nezaposleni**? Prijavite se na vreme u Regionalni centar za zapošljavanje (RAV).

- RAV / Koraci za prijavu u RAV
 - Biro za prijave Herisau
-

8. Socijalna osiguranja

► Sistem socijalnog osiguranja u Švajcarskoj je složen. Informišite se na vreme kako biste izbegli kasnije probleme. Doprinosi se automatski odbijaju od plate i obuhvataju sledeća osiguranja:

- AHV/IV/EO: Osiguranje za starost, invaliditet i nadoknadu zarade (obavezno osiguranje)
- ALV: Osiguranje za nezaposlenost (za zaposlene)
- BVG: Profesionalno penziono osiguranje (od određenog prihoda)
- Osiguranje od nezgoda (UVG):
 - Ako radite najmanje 8 sati nedeljno, osigurava vas poslodavac.
 - Ako ne radite, morate se osigurati od nezgoda preko zdravstvenog osiguranja.

- *Grafikon socijalnih osiguranja*
 - *Socijalna osiguranja u Švajcarskoj na više jezika*
 - *sovar.ch / Kontakt za socijalna osiguranja*
-

9. Bankovni račun

► Da li ste otvorili švajcarski bankovni račun? Za platu, kiriju i osiguranje potreban vam je račun.

Mnoge banke otvaraju račun tek nakon dobijanja dozvole boravka. Neke banke prihvataju potvrdu o prebivalištu iz opštine (uz naknadu). Raspitajte se koji su dokumenti potrebni u svakom slučaju.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.hallo-ar.ch/hr/test/odmah-nakon-dolaska